

Förbundets ängels ankomst

Strax ska vi läsa en text från den sista boken i Gamla testamentet – profeten Malaki, som verkade över 400 år före Kristus. Efter Malaki skulle det inte träda fram någon känd profet i Israel förrän Johannes döparen kom. Det andliga läget i Israel var mörkt när Malaki bar fram sitt budskap.

Ett fördärvat förbund

Många hade slutat att hedra och frukta Herren. Prästerna i templet visade förakt för hans namn. Man kränkte Herrens renhet och det som var heligt. Man sade att Herrens offerbord inte betyder något och så offrade man stulna, halta, och sjuka djur, trots att lagen anvisade att endast felfria djur fick offras till Herren. Det fanns en likgiltighet inför att tjäna Gud. Folk sade ”Det är inte mödan värt!” Trots att Gud var deras Skapare och Fader, deras Herre och Kung, som de ingått förbund med. Man sade i Israel: ”Det är meningslöst att tjäna Gud.” ”Vad vinner vi på att hålla hans bud och gå sörjande inför Herren?” ”Nu prisar vi de högmodiga lyckliga. De som handlar ogudaktigt uppmuntras. De sätter Gud på prov och slipper ändå undan.” (Mal 1:6-9, 13-14; 2:15; 3:14-15)

Ur Israels folk hade Herren valt ut Levi stam för att tjänstgöra vid templet och sköta om alla de heliga tingen. Bland leviterna var Arons söner utvalda att vara präster som skulle bära fram folkets offergåvor, men också undervisa folket och ge dem kunskap. Det förbund Gud slutit med leviterna var liv och frid, men nu sade Herren till prästerna: ”Ni har fördärvat förbundet med Levi.” Det hade till och med blivit så skevt att folket sade: ”Den som gör det onda är god i Herrens ögon, och han gläder sig över dem”, eller: ”Var är Gud som dömer?” (Mal 2:5-9, 17)

Kan det bli så illa bland Guds folk? Till och med bland de som ska tjänstgöra och ansvara för de heliga tingen, bland de andliga ledarna? Kan vi se något liknande upprepas idag, inom kyrkan? Finns det en risk att vi själva blir likgiltiga inför Gud, inför hans heliga Ord och hans helige Ande, så att vi inte ger oss helhjärtat till Herren? Så att han inte får den främsta platsen? Så att vi inte ger vårt bästa till honom, utan endast ger en ytlig tillbedjan, en halvhjärtad överlåtelse – och tänker att det inte är så noga? Det tjänar inget till. Vad får vi ut av att leva ett rättfärdigt liv? Jo, risken finns också idag att bli ljummen.

Profetia om framtiden

I denna situation i Israel talar Herren om att han ska låta det komma en ny tid.

Se, jag skall sända min budbärare och han skall bereda vägen för mig. Och den Herre som ni söker skall plötsligt komma till sitt tempel, förbundets ängel som ni längtar efter. Se, han kommer, säger Herren Sebaot. Men vem kan uthärda den dag då han kommer, och vem kan bestå när han uppenbarar sig? Ty han är som en guldsmeds eld och som en tvättares såpa. Likt en guldsmed skall han sätta sig ner och rena silvret. Han skall rena Levi söner, luttra dem som guld och silver, så att de kan bära fram åt Herren en offergåva i rättfärdighet. Då skall offergåvorna från Juda och Jerusalem behaga Herren som i forna dagar och gångna år. Jag skall komma till er och hålla dom. Jag skall snabbt träda upp som vittne mot trollkarlar och äktenskapsbrytare, mot dem som svär falskt, mot dem som undanhåller arbetaren hans lön och förtrycker änkan och den faderlöse, mot dem som vränger rätten för främlingen och inte fruktar mig, säger Herren Sebaot. (Mal 3:1-5)

Vi kan läsa i evangelierna att den första meningen var en profetia som handlar om Johannes döparen: ”Jag skall sända min budbärare.” Genom sin predikan om omvändelse och dop, skulle han bana en väg för Herren i människornas hjärtan och förbereda dem på Messias framträdande.

Förbundets ängel

Efter den första meningen följer en profetia om Jesus Kristus: ”Förbundets ängel som ni längtar efter.” Malaki beskriver att det fortfarande fanns ett sökande och en längtan efter Herren. Det fanns de som ännu fruktade Herren, och det står att de talade med varandra. Vad viktigt det är att vi talar med varandra om vår tro, och prövar det som sker omkring oss utifrån Guds ord. Det sägs att Herren var uppmärksam och lyssnade när de talade med varandra. ”En minnesbok blev skriven inför honom för dem som fruktar Herren och ärar hans namn. De skall vara mina, säger Herren Sebaot.” (Mal 3:16-17)

Redan i det gamla förbundet var en särskild ängel med Israels folk och ledde dem när de vandrade genom öknen, och vi kan se spår av Guds Son på flera ställen i Gamla testamentet. I och med Jesu framträdande skulle dock ett nytt förbund slutas genom Jesu eget blod, som han skulle offra för vår skull. Lagen gavs genom Mose, men nåden och sanningen kom genom Jesus Kristus. (Joh 1:17) Profeter, som till exempel Jeremia, hade tidigare profeterat om ett nytt förbund. Israels folk blev inte kvar i Guds förbund utan bröt det – dock inte alla. I det nya förbundet skulle Herren istället lägga sina lagar i deras sinnen och skriva dem i deras hjärtan, i våra hjärtan. Han ska låta sin Ande komma i vårt bröst så att vi kan känna Gud, från den minste till den störste. Han ska i nåd förlåta sitt folks missgärningar, och våra synder skall han aldrig mer komma ihåg. (Jer 31:31-34)

Tillbaka till Malaki: ”Den Herre som ni söker skall plötsligt komma till sitt tempel.” Hundratals år efter denna profetiska beskrivning dyker Jesus plötsligt upp i Jerusalems tempel.

Herren har kommit till sitt tempel, som han kallar "min Faders hus", och det gillade inte de religiösa ledarna. Nej, "vem kan uthärda den dag då han kommer, och vem kan bestå när han uppenbarar sig?" Tänk efter, om du hade varit i templet den dag Jesus kom dit och drev ut offerdjuren och de som handlade med dem. Om du och jag hade hört hans radikala undervisning om omvändelse och tro, om att han själv var Gud, existerande från begynnelsen, kommen från himlen, hade vi härdat ut? Eller hade vi vänt oss emot honom som de skriftlärdade och fariséerna? Hade vi hållit oss på avstånd och sagt: "Jag vill inte höra honom mer"?

Jesus kom för att frälsa, men för dem som inte tog emot frälsningen blev han till en dom. De ångerfulla syndarna bemötte han dock med större nåd och barmhärtighet än vad vi hade kunnat ana. Hos Jesus förenas det radikala rättfärdighetskravet med ett lika radikalt givande av nåd och åter nåd. Låt oss aldrig göra om honom.

Reningen

"Ty han är som en guldsmeds eld och som en tvättares såpa. Likt en guldsmed skall han sätta sig ner och rena silvret. Han skall rena Levi söner, luttra dem som guld och silver, så att de kan bära fram åt Herren en offergåva i rättfärdighet." (Mal 3:3) Det var särskilt Levi söner, leviterna som Messias skulle rena, de som hade ett särskilt ansvar att göra tjänst åt prästen vid uppenbarelsetältet och senare vid templet. I det nya förbundet utgör hela Guds församling ett kungadöme av präster åt Gud – så vi som är heliggjorda och har frihet att träda inför Guds tron måste alla genomgå en reningsprocess.

Det är en rening i eld och Jesus kom för att döpa i helig ande och eld. När han renar oss från synden kan det vara smärtsamt eftersom vårt ego måste förtäras. Våra orätta begär måste korsfästas och våra självupptagna drömmar måste glömmas. Istället ska vi vandra efter hans vilja och göra de goda gärningar han har förberett för oss. I de många prövningar vi får genomgå blir våra brister på genuin tro märkbara, men Anden visar oss en utväg som innebär att vi omformas till likhet med Kristus.

"Han är som en tvättares såpa." Starka rengöringsmedel tar bort de svåraste fläckar, men är också tuffa mot huden. Många stod inte ut med hans ord, många orkar inte höra sanningen, men det han tvättar bort kommer vi aldrig behöva sakna. Det var sådant som skapade avstånd till vår Fader, och stal glädjen i våra liv, eller hindrade oss att tjäna honom efter hans förunderliga plan.

Fotatvätten

När det står att han ska sätta sig ner och rena Levi söner kan det handla om att Jesus ofta satt ner och undervisade folket. Hans ord i sig själva har en renande kraft, särskilt när de tas emot i

tro och lydnad, men jag tänker också på när Jesus tvättade lärjungarnas fötter. Det står visserligen att han reste sig från bordet efter måltiden innan han började tvätta lärjungarnas fötter med vatten. Kanske fick han sitta på huk för att kunna göra det på bästa sätt.

Att tvätta andras fötter var normalt sett en uppgift för slavar, och när det var Petrus tur att få sina fötter tvättade protesterade han mot det, men Jesus sade att: ”Om inte jag tvättar dig har du ingen del i mig.” Om inte du och jag låter Jesus tvätta våra smutsigaste delar kan vi inte ha gemenskap med honom. Vi kan skämmas för våra smutsigaste sidor, men var inte rädd. Om vi bekänner våra synder kommer han inte att förkasta oss eller förödmjuka oss. Vi kan känna att vi är ovärdiga hans uppmärksamhet och noggranna behandling, men fatta mod. Han har redan lidit en plågsam död för att få komma nära oss. Nu vill han ha lön för mödan, nu vill han ha hela ditt och mitt hjärta. Vi kan vara för stolta för att erkänna vårt behov av rening, men att vägra att ödmjuka sig och bli liten och sårbar är en säker väg till undergång. Högmod går före fall.

I detta sammanhang säger också Jesus: ”Den som har badat, behöver sedan bara tvätta fötterna” (Joh 13:10). Det finns ett reningens bad som innebär att vi dör bort från det syndiga livet. När vi låter döpa oss begraver vi den gamla människan och står upp till det nya livet i Kristus. Efter att Paulus hade mött Jesus i ett ljussken från himlen, var han ändå obeslutsam. Då fick han budskapet: ”Och nu, varför tvekar du? Stå upp och låt dig döpas och tvättas ren från dina synder och åkalla hans namn.” (Apg 22:16)

Malaki igen: ”Då skall offergåvorna från Juda och Jerusalem behaga Herren som i forna dagar och gångna år.” När vi har renats genom Jesu blod kan vi bära fram offergåvor i rättfärdighet. Vår andliga gudstjänst är att frambära våra kroppar som ett levande och heligt offer som behagar Gud. Och vi ska frambära lovet offer till Gud från våra läppar. (Rom 12:1; Heb 13:15)

Hoppet

Lite senare i Malaki (4:2-3) kan vi också läsa om det framtidshopp som vi har. ”Men för er som fruktar mitt namn skall rättfärdighetens sol gå upp med läkedom under sina vingar. Då skall ni komma ut och hoppa likt kalvar som släpps ur sitt bås. Ni skall trampa ner de ogudaktiga, ty de skall vara som stoft under era fötter på den dag då jag utför mitt verk, säger Herren Sebaot.” Precis som Jesus så trampar vi inte ner människor, men i Jesus Kristus kan vi trampa ner ormar och skorpioner, och satan ska snart krossas under våra fötter. (Luk 10:19; Rom 16:20) Redan kan vi också få en försmak av den enorma glädje vi ska uppleva i evigheten då vi ska hoppa och dansa, då vi ska ha full läkedom, då Herren själv ska vara som vår sol och sprida ett underbart ljus.

När jag var fem år gammal fick jag uppleva Guds ljus. Min farfar fick en hjärtattack och blev inlagd på Växjö lasarett. Hela familjen åkte ner till Småland där vi bodde i ett litet torp ute i skogen. På natten sov jag och min storsyster i rummet på övervåningen. Under natten vaknar jag upp och bortanför fotänden av sängen visar sig Jesus för mig i sin skönhet. Allt är fridfullt och trots den tidiga timmen finns ett ljus i rummet. Jag tänker ibland på det där ljuset som fanns i rummet och som omgav Jesus. Jag minns det som ett skönt och behagligt ljus. Som ett morgon- eller middagsljus som är fullt av förväntan. Som när man känner att det här ska bli en lycklig dag, idag ska det bli en dag av härlig gemenskap, glädje och upplevelser. Det väntar oss i evigheten, men det finns redan här!